

Jaarverslag
&
Financieel Jaarverslag
over het jaar
2018

STICHTING ROBERT A. LEVISSON
Zuidelijke Wandelweg 41 • 1079 RK Amsterdam • Netherlands
contact@levisson.nl • www.levisson.nl • Tel. +31 (0)20 54 00 133
IBAN: NL88 ABNA 0400 3782 13 • KvK: 34178043 • ANBI: 811001994

Rabbijn Robert A. Levisson (1913-2001) was één van de grote voormannen binnen het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom. Hij was de zoon van de oprichter van de Liberaal Joodse beweging in Nederland. Na de Tweede Wereldoorlog richtte hij de LJG Den Haag weer op en werd hij één van de grote liberale leiders in het land. Hij was een wijs mens, een begenadigd spreker en schrijver en een voorvechter van Israël.

Jehie zichro baroach - יהי זכרו ברוך - Zijn nagedachtenis zij gezegend

Inleiding

Het afgelopen jaar hebben we als Levisson Instituut mooi in december afgerond, met het rabbinaal examen van Joram Rookmaaker. Hij kreeg op 6 januari 2019 zijn semicha in een druk bezochte dienst. Joram werkte al als student-rabbin in de LJV Amsterdam en vormt nu met mij het rabbinaal team van de gemeente.

Ook konden wij 14 certificaten geven aan de deelnemers van de Ba'al tefilla cursus. De verschillende LJV's in ons land kunnen nu putten uit een bron van mensen die de diensten kunnen leiden, indien er geen rabbin is. Mijn dank gaat uit naar Annette Böckler, Marianne van Praag en Francine Püttmann, die samen met mij de weekenden hebben geleid, mede met ondersteuning van andere docenten. Verder houdt het Levisson zich bezig met de nascholing van sjelichee tsiboer, rabbijnen en leerkrachten.

Hoewel wij een nieuwe rabbinstudent in 2019 mochten ontvangen, Annette Böckler uit Zwitserland (een van onze vaste docenten aan het Levisson), blijft het animo wat achter om de rabbinopleiding te doen. We hopen dat er ook jongeren zich zullen aanmelden, om later het leiderschap van de gemeenten te kunnen overnemen van de huidige rabbijnen of een aanvulling kunnen gaan vormen in de ontwikkeling van de LJV's in ons land. Het Progressief Jodendom is springlevend en het is een grote uitdaging om onze gemeenten te blijven ontwikkelen in ons land. Onze kinderen hebben er recht op om hun joodse identiteit invulling te kunnen geven en dat kan alleen maar als er een geïnspireerd leiderschap is en blijft. Vandaar mijn oproep om eens te komen praten als je denkt dat het rabbinaat misschien wel iets voor jou is.

Het is van groot belang voor de toekomst van het Progressief Jodendom in ons land en het voortbestaan van de LJV-gemeenten om de noodzakelijke opleidingen veilig te stellen om mensen van 'eigen bodem' op te leiden.

Mijn dank gaat uit naar iedereen die zich met zoveel enthousiasme heeft ingezet in het verslagjaar en we kijken met een positieve blik naar de toekomst.

Prof. Reinier Munk heeft aangegeven per 1 januari 2019 te willen stoppen met het lidmaatschap van de Academische Commissie en het Management Team. Ik wil hem bedanken voor zijn jarenlange inzet voor ons Instituut vanaf de oprichting.

Tevens bedank ik onze voorzitter Ella Wijnschenk en onze onvolprezen directeur Francine Menco-Püttmann die zich zo enorm inzetten voor het Levisson Instituut.

Jisjar Koach, blijf op kracht om nog meer mitswot te kunnen doen.

Rabbin mr. Menno ten Brink
decaan Levisson Instituut

Inhoud

Inleiding	3
------------------	---

1. Het studiejaar 2018

David Lilienthal-lezing	5
Rabbijopleiding	
Ba'al tefilla cursus	6
Tora-project	
Nascholing van de voorzangers	7
Rimon-Liberaal Joods Landelijk Onderwijs Centrum	
Nascholing van de leerkrachten	
Communicatie	8
Sidra van de Week	
Bibliotheek	
Management Team	
Samenstelling bestuur, leiding en commissies	9
Donateurs	10
Plannen voor 2019	11

2. De Financiering

Financieel jaarverslag over het boekjaar 2018	12
Balans per 31 december 2018	
Staat van baten en lasten over 2018	13

1. Het studiejaar 2018

David Lilienthal-lezing

Naar aanleiding van vertrek van David Lilienthal bij het Levisson Instituut en zijn alija heeft het Instituut de David Lilienthal-lezing ingesteld. De eerste werd gegeven in 2015 door Anat Hoffman.

De tweede David Lilienthal-lezing vond plaats op 28 oktober 2018 in de LJG Amsterdam. Het thema was ‘het joods onderwijs toen en nu’.

Het bestuur heeft in 2018 besloten voortaan de jaarlijkse opening van het nieuwe academisch jaar samen te laten vallen met de David Lilienthal-lezing.

Voorzitter Ella Wijnschenk-Oesterman sprak het openingswoord uit, waarin zij vertelde over de stand van zaken van het Instituut, waaronder de vorderingen van de (huidige) rabbijnstudent, de nieuwe cursus (voor) Ba’al tefilla die het Instituut begin 2018 is gestart. Ook rabbijn Menno ten Brink, decaan van het Levisson Instituut, sprak enkele woorden en introduceerde de gastspreker.

Gastspreker was Henny van het Hoofd, die over haar proefschrift sprak. In haar lezing *Het geheim van Hoogeveen. Joods onderwijs in Nederland tussen 1860-1940* stonden de ‘Israëlietische godsdienstonderwijzers’ centraal. Waarom koos iemand (m/v) er in die tijd voor om joodse les te gaan geven, hoe werden onderwijzers opgeleid en welke carrière mogelijkheden waren er? Met welke problemen kregen ze te maken en wat kunnen wij leren van de onderwijzers van vroeger?

Daarna spraken Lea Abram en Anne-Maria van Hilst, coördinatoren van Rimon, het landelijk liberaal joods onderwijscentrum, over wat Rimon is, de kerndoelen van het joods onderwijs en hoe het joods onderwijs nu wordt gegeven.

Directeur Francine Püttmann gaf een korte presentatie over de Ba’al tefilla cursus, de gabbai gids en de nieuwe website.

Rabbijnopleiding

Onze rabbijnstudent, Joram Rookmaaker, rondde zijn studie in december 2018 af en ontving zijn semicha op 6 januari 2019. In het jaarverslag 2019 zal hierover verslag worden gedaan.

Ba'al tefilla cursus

In 2018 organiseerde het Levisson Instituut voor het eerst een Ba'al tefilla cursus. Het hoofddoel was de deelnemers sjabbat- en sjiwwediensten te leren leiden, als er geen rabbijn beschikbaar is. Ook leerden ze hoe ze een Dvar Tora tijdens deze diensten moeten houden. Kleinere doelstellingen waren het leren leiden van de kidoesj, het birkat hamazon na het eten en havdala aan het einde van sjabbat.

Werving voor de cursus is gemaakt d.m.v. een flyer die bij alle Liberaal Joodse Gemeenten is neergelegd en door mondelinge mededelingen en via nieuwsbrieven.

Uiteindelijk hebben zich 20 mensen aangemeld. Na een toelatingsgesprek zijn 15 mensen toegelaten tot de cursus, afkomstig uit zes gemeenten: LJV Amsterdam, LJV Den Haag, LJV Rotterdam, LJV Brabant, LJV Twente en Beit HaChidush. Van deze groep hebben 14 deelnemers een certificaat ontvangen.

De cursus werd gegeven gedurende vijf weekenden in conferentieoord Woudschoten in Zeist. De leiding lag in handen van het Management Team van het Levisson Instituut: rabbijn Menno ten Brink, rabbijn Marianne van Praag en Francine Püttmann en als vierde leidinggevende en docent, was dr. Annette Böckler uit Zürich elk weekend aanwezig. Daarnaast hebben drie docenten een paar losse lessen gegeven.

Vast onderdeel van elk weekend waren de vrijdagavond- en zaterdagochtenddiensten, die de deelnemers zelf moesten leiden, aanvankelijk kleine stukjes per persoon, maar gedurende de weekenden kregen zij steeds langere stukken te doen. Ook het geven van een korte derasja (preek), vaak in de vorm van een Dvar Tora (uitleg over de parasja van de week), kwam elk weekend terug. Aparte lessen werden gegeven over bijv. structuur van de sjoer, tekststudie amida en sjema, samenwerking met de chazan en presentatie. Vooral de Toradiens, het meest ingewikkelde onderdeel van de zaterdagochtenddienst, is veelvuldig geoefend.

Een aantal deelnemers wordt al regelmatig ingezet voor de diensten in enkele gemeenten. Alle gemeenten binnen het Verbond kunnen zelf ba'alee tefilla benaderen om bij hen een dienst te komen leiden. Het is aan de gemeenten zelf wie ze willen inzetten.

Tora-project

Het in 2015 gestarte project om de hele Tora in te zingen op de troep zoals die in de Liberaal Joodse gemeenten in Nederland gebruikelijk is, is medio 2018 afgerond.

Dit project bestaat uit de volledige opnames van alle sidrot en parasjot, overeenkomstig de complete driejarencyclus die bij de Toralezingen op sjabbat door de LJV gehanteerd wordt. Alle teksten zijn ingezongen door Amir Naamani. Bram Lagendijk maakte en monteerde de opnames. Op de website staan de ingezongen teksten per boek en per parasja. Zie www.levisson.nl > Muziek > Toralezingen sjabbat

Nascholing van de voorzangers

Door agendaproblemen heeft er in 2018 geen nascholing voor de voorzangers plaatsgevonden. Deze is uitgesteld tot februari 2019.

Rimon - Liberaal Joods Landelijk Onderwijs Centrum

Onder leiding van de twee coördinatoren, Lea Abram en Anne-Maria van Hilst, is er in het verslagjaar hard gewerkt aan de aanvullingen van de website www.rimononderwijs.nl

In 2018 kwamen de hoofden van Talmoed Tora twee maal bij elkaar, op 8 april en op 4 november.

In april werd besproken dat het 'hoofdenoverleg' onderdeel van een groter geheel is en dat daarom dit overleg voortaan 'opleidingscommissie' dient te heten. Alle hoofden van Talmoed Tora vormen samen de opleidingscommissie. Dit houdt in dat de hoofden samen nadenken over het onderwijs (visie, inhoud en curriculum). De hoofden hebben daarnaast ook de verantwoordelijkheid te communiceren naar hun eigen bestuur en leerkrachten. Rimon zorgt er weer voor dat de onderwijsbehoeftes samen worden gebracht en is verantwoordelijk voor de uitvoering van nieuwe onderwijsprojecten.

In overleg tussen de besturen van het Levisson Instituut en het Verbond is besloten om in 2019 dit overleg met de hoofden te vervangen door een Verbondscommissie Onderwijs, waarin alle hoofden Talmoed Tora, Rimon en de met jeugdonderwijs belaste rabbijnen zitting gaan nemen. Rabbijn Menno ten Brink, decaan van Levisson en rabbijn van LJG Amsterdam, zit dit overleg voor.

In 2018 hebben de coördinatoren het onderwijs in de gemeenten Den Haag, Rotterdam en Brabant bezocht om te zien hoe Talmoed Tora daar functioneert. Amsterdam is niet bezocht, aangezien de coördinatoren daar zelf hoofd onderwijs zijn. Van de bevindingen is een inventarisatie gemaakt. Die is nog niet volledig, omdat een bezoek aan het onderwijs in de gemeenten Utrecht, Gelderland en Twente/Noord-Nederland om diverse redenen niet kon plaatsvinden.

Nascholing van de leerkrachten

Ook in 2018 organiseerde Rimon weer twee keer een landelijke bijscholing voor de leerkrachten uit alle gemeenten. Net als voorgaande jaren was dit weer in het gebouw van LJG Amsterdam.

De eerste bijeenkomst viel op 8 april. Ido Abram (zl.) kwam uitleggen hoe de *identiteitscirkel* in elkaar zit en liet de leerkrachten hun eigen cirkel maken. Daarna werd het landelijke Talmoed Tora weekend voorbereid.

Op de tweede bijscholing, op 4 november sprak Merav Barzel over *Werken met talent - ontdek, herken en ontwikkel*. Zij leerde hoe je (ook je eigen) talent kunt herkennen en hoe je kunt zorgen dat je meer doet en werkt vanuit je talent, ook als je lesgeeft aan de kinderen in Talmoed Tora.

Communicatie

In 2018 zijn drie nieuwsbrieven verschenen. Verschillende onderwerpen aangaande het Instituut kwamen aan bod. De nieuwsbrief wordt per mail rondgestuurd. Aanmelden kan via contact@levisson.nl.

Aan een nieuwe website is in 2018 gewerkt. Deze is in april 2019 online gegaan en vervangt de ruim 15-jaar oude website www.levisson.nl

Sidra van de Week

Wekelijks wordt een commentaar op de Sidra van de Week (Parasjat hasjavoea) in het Nederlands per e-mail verstuurd aan belangstellenden. De coördinatie van deze commentaren ligt in handen van rabbijn Tamarah Benima. Een aantal vaste mensen vertaalt de sidra uit het Engels naar het Nederlands. Via de website van het Levisson Instituut kan men zich gratis hierop abonneren. Alle commentaren zijn terug te lezen op de website: www.levisson.nl > Toralezingen > Sidra van de week

Bibliotheek

Ook in het verslagjaar kreeg de bibliotheek regelmatig boeken aangeboden uit nalatenschappen en van mensen die hun huis aan het opruimen waren. Met zeer grote terughoudendheid worden boeken geaccepteerd, omdat de boeken binnen de bestaande collectie moeten passen en een goede aanvulling dienen te zijn. De bibliotheek is een gezamenlijke bibliotheek van het Levisson Instituut en de LJG Amsterdam en bevindt zich in het gebouw van LJG Amsterdam. De catalogus is te raadplegen op www.levissonbibliotheek.nl en op www.ljgbibliotheek.nl

Management Team

Naast de dagelijkse gang van zaken hield het Management Team zich in de verslagperiode vooral bezig met de rabbijnopleiding, de Ba'al tefilla-cursus, de gang van zaken bij Rimon en het meer bekendheid te geven aan het Levisson Instituut.

Het Management Team heeft per einde 2018 afscheid genomen van het lid van het MT, prof. dr. Reinier Munk, die hoofd Academisch Programma was en tevens lid was van de Academische Commissie van het Levisson Instituut. Door zijn toegenomen werkzaamheden is hij niet meer in staat deel te nemen aan het Management Team en de Academische Commissie. De overige drie leden blijven gezamenlijk het MT voortzetten. Binnen de Academische Commissie wordt gekeken naar een opvolger. Reinier Munk is vanaf de oprichting in 2002 bij het Levisson Instituut betrokken geweest.

Het Management Team vergadert regelmatig en daarnaast is er e-mail en telefonisch overleg. Het MT is ook vertegenwoordigd bij de vergaderingen van het bestuur. Tevens houdt het contact met het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom en de besturen van de aangesloten gemeenten.

De directeur houdt drie dagen per week kantoor in de Levissonkamer in het gebouw van de LJG Amsterdam en is op de overige dagen per e-mail bereikbaar (contact@levisson.nl).

Samenstelling bestuur, leiding en commissies

In 2018 heeft er een wijziging in het bestuur plaats gevonden. Het lid namens het Verbond, Lena Herman, werd door het einde van haar zittingsperiode bij het Verbond, vervangen door Liane van Dantzig. Het bestuur kwam elke twee maanden bijeen, in totaal zes keer, en hield zich voornamelijk bezig met de toetsing en de toekomst van de rabbijnopleiding, de nieuwe Ba'al tefilla cursus, Rimon en de financiën.

In juni 2018 werd in een statutenwijziging vastgelegd dat bestuursleden voortaan voor een periode van maximaal drie jaar worden benoemd en eenmaal voor een aansluitende periode van drie jaar kunnen worden herbenoemd.

De Academische Commissie kwam in 2018 niet bijeen, maar via e-mail en telefoon werd overleg gepleegd. Wel beoordeelde een deel van de Academische Commissie als examencommissie het eindexamen van rabbijnstudent Joram Rookmaaker.

De Commissie BeroepsVorming (CBV) vergaderde vijf keer en hield zich vooral bezig met de rabbijnopleiding en de nieuwe Ba'al tefilla cursus.

Bestuur

Ella Wijnschenk-Oesterman, voorzitter

Prof. dr. Juliette Walma van der Molen, vice-voorzitter

Dr. Thijs ten Raa, penningmeester

Mr. David Allick, secretaris

Drs. Lena Herman-ten Cate, lid (namens het Verbond, tot 1 juli 2018)

Drs. Liane van Dantzig, lid (namens het Verbond, vanaf 1 september 2018)

Rooster van aftreden bestuur

Ella Wijnschenk-Oesterman: oktober 2021

Juliette Walma van der Molen: augustus 2020

Thijs ten Raa: augustus 2020

David Allick: augustus 2020

Liane van Dantzig: september 2021

Management Team

Rabbin mr. Menno ten Brink, decaan

Prof. dr. Reinier Munk, hoofd Academisch Programma (tot 31 december 2018)

Rabbin Marianne van Praag, hoofd Programma Beroepsvorming

Drs. Francine Püttmann, directeur Algemene Zaken

Academische Commissie

Prof. dr. Irene Zwiép, voorzitter
Prof. dr. Reinier Munk, secretaris (tot 31 december 2018)
Rabbijn Tamarah Benima, lid
Drs. Carolyn Levisson, lid
Mr. Ernst Numann, lid
Rabbijn Awraham Soetendorp, lid
Rabbijn mr. Menno ten Brink, decaan
Rabbijn David Lilienthal, ere-decaan
Ella Wijnschenk-Oesterman, voorzitter bestuur

Subcommissie Toelating

Prof. dr. Irene Zwiép, voorzitter Academische Commissie
Drs. Carolyn Levisson, voorzitter Commissie BeroepsVorming
Rabbijn mr. Menno ten Brink, decaan

Commissie Beroepsvorming (CBV)

Drs. Carolyn Levisson, voorzitter
Rabbijn Marianne van Praag, hoofd Programma Beroepsvorming
Jorien Tamse, lid
Ella Wijnschenk-Oesterman, toehoorder

Rimon – Liberaal Joods Landelijk Onderwijs Centrum

Lea Abram, coördinator
Anne-Maria van Hilst, coördinator

Webmasters

Dick Hage
Bram Lagendijk (muziekbibliotheek)

Donateurs

In het verslagjaar 2018 heeft het Levisson Instituut zich ingezet om meer bekendheid te geven aan wat het Instituut doet en wat de plannen voor de toekomst zijn. Daarbij willen we graag ook de discussie aan met mensen om te horen wat er leeft in de Liberaal Joodse gemeenschap.

In 2018 heeft het Instituut twee huiskamerbijeenkomsten georganiseerd in Amsterdam en in Den Haag. Uit deze bijeenkomsten zijn ook nieuwe donateurs voortgekomen, waarvoor we zeer dankbaar zijn. In 2019 gaat het Instituut hiermee voort. Ook onze trouwe donateurs blijven ons steunen. Wij zijn hun veel dank verschuldigd.

Speciaal danken wij de LJG Flevoland, die bij de opheffing van de gemeente een groot bedrag uit het eigen vermogen aan het Levisson Instituut heeft geschonken, ter ondersteuning van het onderwijs. Dank is ook verschuldigd aan het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom, Stichting Collectieve Maror-gelden, Carel Abas Stichting, Kiwi Stichting, Stichting tot het verschaffen van woningen aan minvermogenden en Stichting Levi Lassen.

Het bestuur zal met de leiding blijven zoeken naar een structurele oplossing voor de financiering, zodat het Instituut financieel gezond blijft. De Stichting Robert A. Levisson, waaronder het Instituut valt, is een erkende Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Intussen blijven wij uw hulp nodig hebben om meer donateurs, stichtingen en fondsen te vinden die ons financieel willen bijstaan om dit kennis- en opleidingscentrum van het Liberale Jodendom in Nederland te behouden en actief te laten blijven.

Plannen voor 2019

De plannen voor het jaar 2019 zijn een voortzetting van het huidige beleid, waarbij de rabbijnopleiding prioriteit heeft. Een nieuwe rabbijnstudent is per 1 januari 2019 begonnen.

Daarnaast krijgen de nieuw opgeleide ba'alee tefilla aandacht met een terugkomdag. Uiteraard zullen ook weer nascholingen voor de rabbijnen, voorzangers en leerkrachten worden aangeboden.

De David Lilienthal-lezing zal voortaan jaarlijks worden georganiseerd en vervangt de opening van het academisch jaar.

Het Levisson Instituut zal een vertrouwenspersoon aanstellen, waar iedereen die betrokken is bij het Instituut zijn/haar verhaal in vertrouwen kan vertellen.

Rimon zal zijn nieuw ingezette beleid voortzetten, waarbij twee keer per jaar een overleg met alle hoofden van het Liberaal Joods onderwijs plaats zal vinden om gezamenlijk het onderwijs voor de jeugd vorm te geven en projecten op te zetten. Dit wordt in 2019 omgebouwd tot een

Verbandscommissie Onderwijs, met de hoofden onderwijs en met onderwijs belaste rabbijnen, waarbij er meer gewicht zal worden gegeven aan het belang van het gezamenlijk vormgeven van het Talmoed Tora-onderwijs in Nederland.

Rimon blijft ook in 2019 twee landelijke bijscholingen voor de leerkrachten organiseren.

Het Instituut zal in het nieuwe jaar ook bekijken of er weer nieuwe opleidingen aangeboden zullen worden. Dit is afhankelijk van de behoefte en ook de financiële mogelijkheden.

De nieuwe website wordt in 2019 gelanceerd.

In het nieuwe jaar zal ook de eerste Nederlandse gabbai gids verschijnen. Dit is een uitgave van het Levisson Instituut en zal bij de stichting Sja'ar, de uitgever van het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom worden ondergebracht.

2. De Financiering

Financieel jaarverslag over het boekjaar 2018

De jaarstukken 2018 zijn op 15 april 2019 vastgesteld door het bestuur en aansluitend door accountant Kuhlman. Hieronder volgt een samenvatting. Indien men de volledige jaarstukken wenst te ontvangen, kunnen deze worden opgevraagd via contact@levisson.nl.

Balans per 31 december 2018

<i>Activa</i>		<i>Passiva</i>	
Vorderingen	€ 22.210	Stichtingsvermogen	€ 62.635
Liquide middelen	€ 125.630	Bestemmingsreserve	€ 75.021
		Belastingen	€ 510
		Schulden/overloop	€ 9.674
Totalen	€ 147.840		€ 147.840

De *bestemmingsreserve* bestaat uit een vijftal fondsen:

Studentenfonds	€ 25.981
Fonds seminars Israël	€ 15.000
Fonds wetenschappelijk onderzoek	€ 8.841
Opleidingenfonds	€ 14.969
Rimon	€ 10.230

Het studentenfonds is bedoeld om studenten die daaraan op grond van hun persoonlijke situatie behoefte aan hebben, een toelage te kunnen geven voor kosten die rechtstreeks met de studie verband houden. De eerste gelden van het studentenfonds zijn bijeengebracht als afscheidscadeau voor decaan David Lilienthal toen hij met emeritaat ging als rabbijn van de LJG Amsterdam.

Het fonds seminars Israël is in 2005 ingesteld om voor de studenten met enige regelmaat aan een seminar in Israël te kunnen deelnemen.

Voor wetenschappelijk onderzoek, vooral in het buitenland, is in 2005 € 10.000 gereserveerd; in 2008 is een uitkering van € 1.000 gedaan en in 2016 een uitkering van € 159.

In 2007 heeft de Kiwi-Tielens Stichting een schenking gedaan, die in eerste instantie is aangewend voor de opleiding van voorzangers in de periode 2007-2009. Het niet-gebruikte deel ad € 11.895 is gedoteerd aan een bestemmingsreserve voor de lerarenopleiding. In 2011 heeft de Kiwi-Tielens Stichting een schenking gedaan voor de dekking van de kosten van een studiereis van de lerarenopleiding naar Londen eind 2011. Het niet-gebruikte deel ad € 3.074 is toegevoegd aan deze reserve. Het bestuur heeft de reserve opengesteld voor alle opleidingen.

In de zomer van 2013 heeft de Stichting Robert A. Levisson op verzoek van het Verbond (NVPJ) het Liberaal Joods Landelijk Onderwijs Centrum Rimon overgenomen van de Stichting Sja'ar. Rimon heeft als hoofdtak het ondersteunen van het Talmoed Tora onderwijs in alle gemeenten die bij het Verbond zijn aangesloten.

De overloop in de balans bevat € 2.800 bijdragen aan het David Lilienthal Fonds ter ere van zijn afscheid als decaan, dat gebruikt kan worden voor een David Lilienthal-lezing.

Staat van baten en lasten over 2018

<i>Baten</i>		<i>Lasten</i>	
Donateurs	€ 27.194	Personeelskosten	€ 21.949
Subsidies	€ 26.032	Docenten en cursussen	€ 66.184
Ba'al tefilla bijdragen	€ 42.637	Kosten bestuur/MT/cies	€ 1.230
Collegegelden	€ 667	Bibliotheek en lesmateriaal	€ 30
Rimon	€ 13.750	Rimon	€ 11.296
Rentebaten	€ 105	Externe communicatie	€ 1.541
		Accountant/loonadministratie	€ 3.327
		Diversen en onvoorzien	€ 1.077
		Netto resultaat	€ 3.751
Totalen	€ 110.385		€ 110.385

De personeelskosten zijn vrijwel constant en de docentenkosten zijn verdrievoudigd wegens toegenomen cursussen, vooral de Ba'al tefilla. De hier tegenoverstaande bijdragen van de donateurs en subsidies zijn gestegen. Er zijn twee bijeenkomsten geweest voor (potentiële) donateurs.

Maror heeft op ons verzoek de minimumeis met betrekking tot studentenaantallen laten vallen. Het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom heeft de bijdrage hersteld tot het oude, afgesproken niveau. Stichting Collectieve Maror-gelden, Kiwi Stichting en Stichting tot het verschaffen van woningen aan minvermogenden hebben de Ba'al tefilla cursus ruimhartig gesubsidieerd. Rimon is financieel gezond. De kosten van administratie, bestuur, MT en commissies blijven matig.

Het verlies in 2017 van € 14.790 is omgezet in een positief resultaat van € 3.751. Wij danken onze donateurs. In het bijzonder willen we dit jaar noemen de LJG Flevoland die zichzelf heeft opgeheven en een aanzienlijk deel van zijn vermogen aan het Levisson Instituut heeft geschonken. Deze bijdrage is niet structureel en wij verwelkomen graag nieuwe donateurs die het Levisson Instituut gezond houden. Uw bijdrage is volledig aftrekbaar vanwege onze ANBI status.

Thijs ten Raa
penningmeester